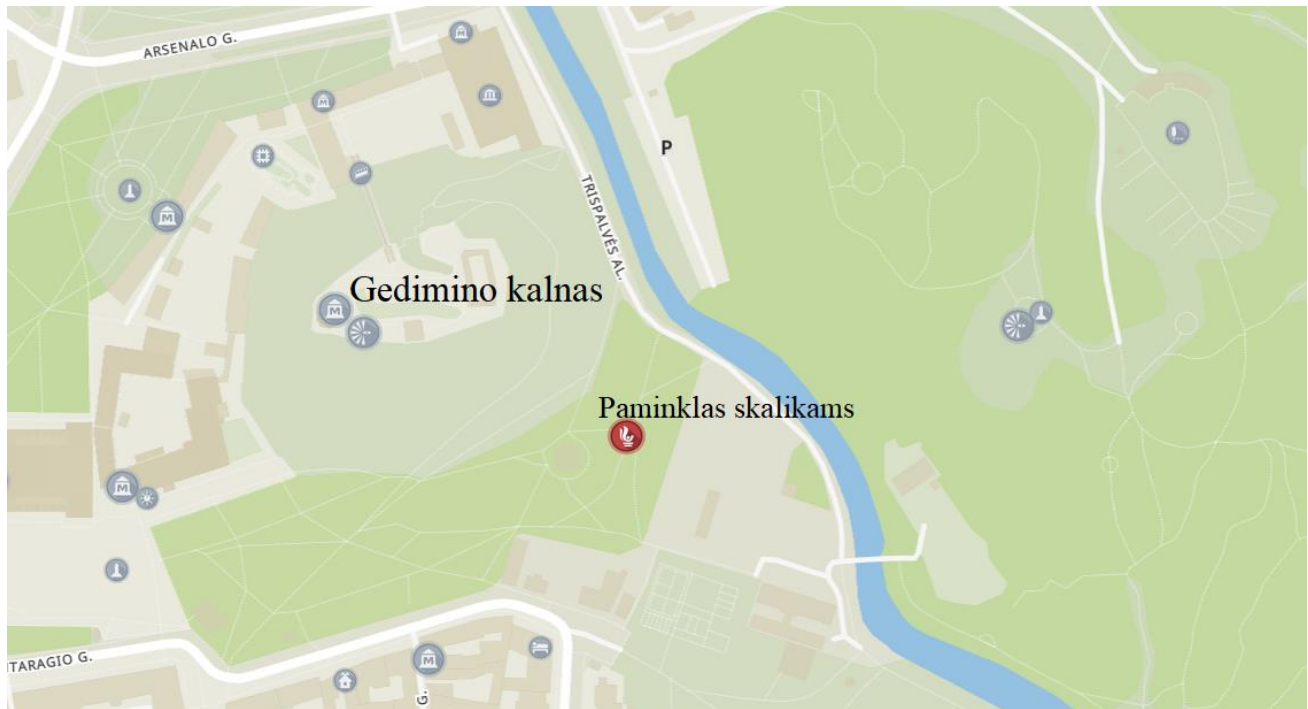

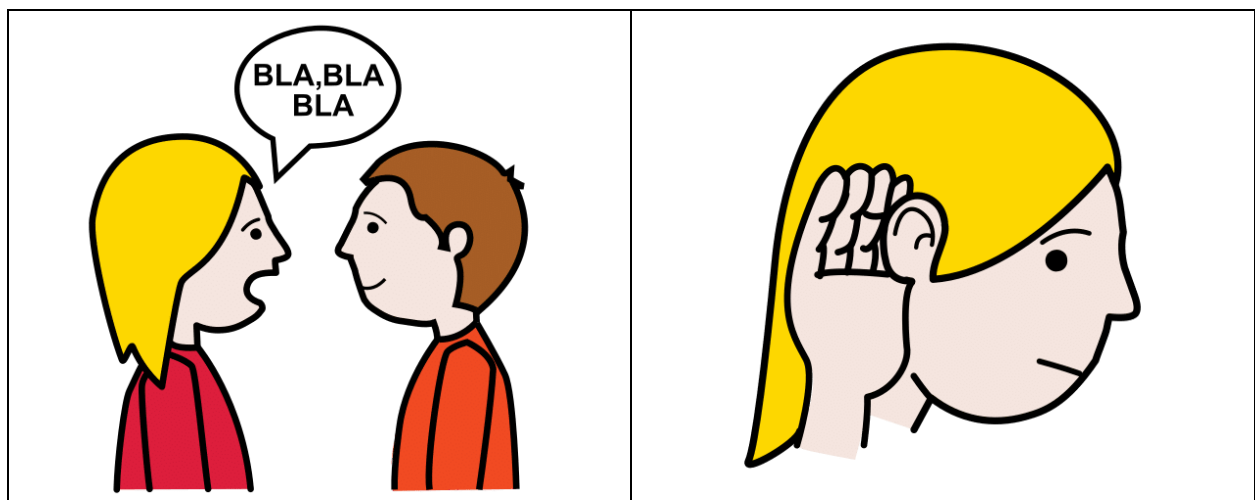
Pamoka vedama Gedimino kalno papėdėje, prie paminklo lietuviškai šunų veislei – skalikams.

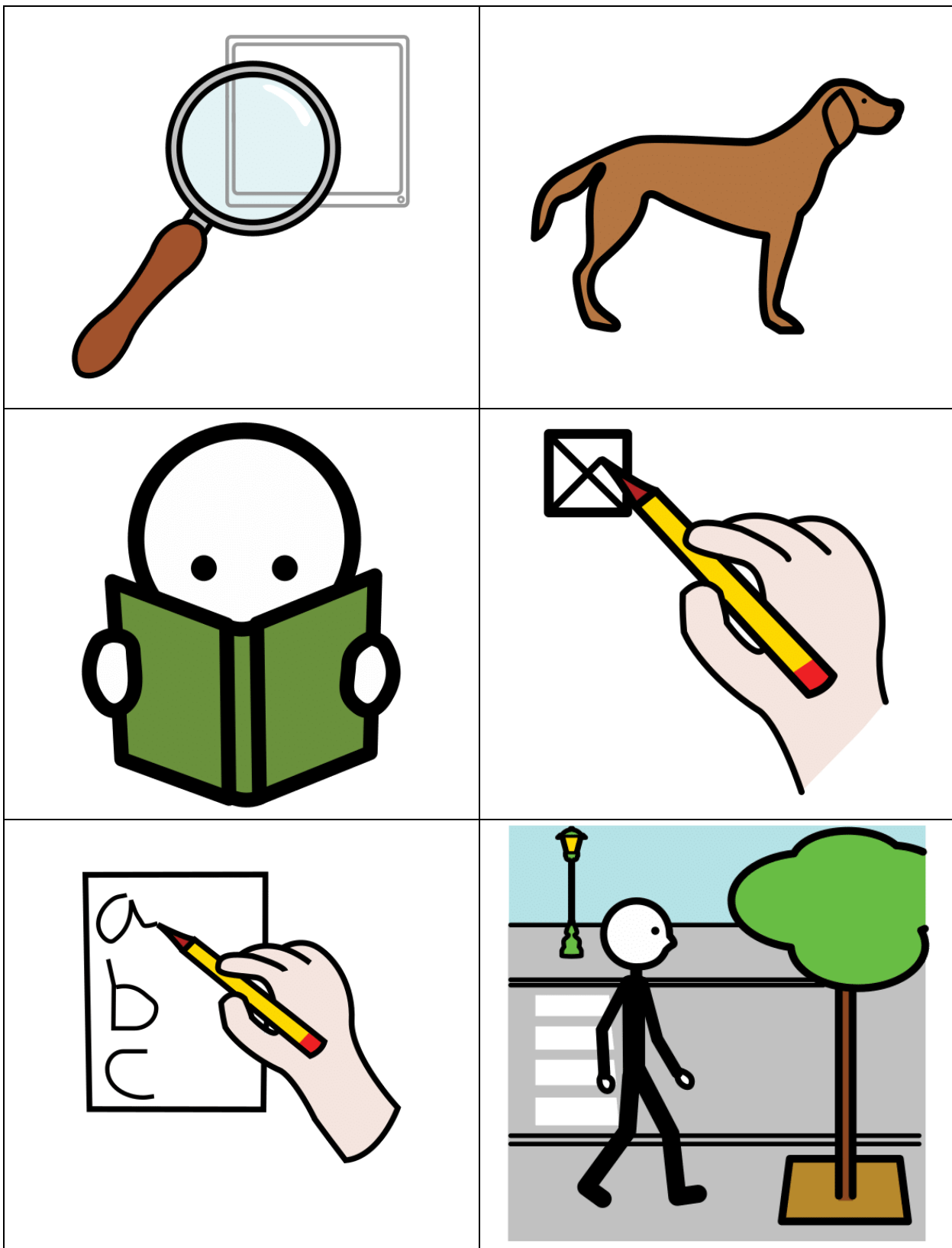
<https://www.pamatyklietuvoje.lt/details/skulptura-lietuviu-skalikai/26464>

Mokytoja pristato mokiniams pamokos temą, tikslus, struktūrą. Paaiškina, ką jie sužinos pamokos metu.

Pamokos struktūra

Mokytoja klausia mokinių, koks gyvūnas visada laukia namo sugrįžtančio savo šeimininko? Šuo.

Šiandien mokysimės apie ypatingus šunis, apie lietuviškos veislės medžioklinius šunis - skalikus. Skalikas – lietuviška šunų veislė. Šie šunys yra medžiokliniai. Jų paskirtis – medžioklėje rasti žvėrį arba jų pėdsakus. Istoriniai šaltiniai teigia, kad su skalikais Lietuvoje medžiota dar 16 amžiuje, kunigaikščio Vytauto Didžiojo laikais. Tuo metu kiekviename dvare buvo auginama labai daug skalikų, o dvarų Lietuvoje buvo taip pat labai daug. Šunys buvo naudojami kiškių, lapių, šernų medžioklėje.

Mokytojas kviečia mokinius patyrinėti paminklą skalikams. Aiškinamasi šunų išvaizda. Matavimo juostele išmatuojamas ūgis (iki nugaros kaulo – keteros). Patinų 52-60 cm, patelių – 48-55 cm. Galima palyginti ūgį, ar tikrai paminklo šunys yra tikro dydžio? Koks kūnas? Nugara tiesi, plati, raumeninga. Liemuo standus, raumeningas, platus, trumpas. Kokia galva? Stambi, snukis neilgas. Koks kaklas? Raumeningas, neilgas, trumpesnis už galvą. Kokios ausys? Vidutinio ilgumo. Kokia uodega? Prie užpakalio platesnė, toliau siaurėjanti, kaip kardas. Kokios formos akys? Ovalo formos, nelabai didelės.

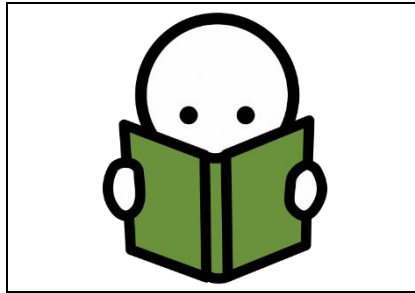
Parodoma nuotrauka. Kokios spalvos kailis? Juodas su rudos spalvos snukio, krūtinės, papildvės, kojų vidinės pusės, antakių dalimis.

Perskaitoma informacija pamonklo lentelėje.

Nuotrauka: <https://www.medzioklezurnalas.lt/veisles-lietuviu-skalikas-pristatymas>

Darbą atliko

Lietuviški šunys – skalikai

Ar žinote, kad Lietuva turi savo nacionalinę šunų veislę? Ji vadinama lietuvių skalikais. Lietuvių skalikai buvo išvesti iš įvairių vietinių šunų grupių, nuo senų laikų Lietuvoje naudojamų **medžioklei**. Šunys buvo naudojami kiškių, lapių, šernų medžioklėje. **Jų paskirtis – medžioklėje rasti žvėrį arba jų pėdsakus.** Senovėje ši veislė buvo labai populiari. Dabar skalikų Lietuvoje nėra daug. 2007 metų šunų registracijos duomenimis – Lietuvoje gyvena apie **300** skalikų.

Istoriniai šaltiniai teigia, kad su skalikais medžiodavo dar kunigaikščio **Vytauto Didžiojo laikais**. Tuo metu kiekviename dvare buvo garbė auginti gaują* skalikų. Lietuvos kunigaikštystėje dvarų tada buvo gausybė*. Istorinėse knygose parašyta, kad **skalikus šerdavo* šutintomis* avižomis, taukais, spirgučiais ir net smulkintos mėsos likučiais.**

Lietuvių skaliko ūgis ties ketera*: patinų 52-60, patelių – 48-55 cm. **Stambi galva, plati kakta, neilgas snukis. Plati nosis, lūpos truputį nukarusios ir atvėpusios. Kaklas raumeningas, apvalus, trumpesnis už galvą. Krūtinė plati, nugara tiesi, plati, raumeninga, liemuo raumeningas, platus, trumpas.**

Kojos tiesios. Pirštai su stipriais lenktais juodais nagais.

Kailis būna juodas su rudos spalvos snukio, krūtinės, papilvės, kojų vidinės pusės, antakių **dalimis**. Plaukai tankūs, žvilgantys. Raumenys gerai išvystyti, tvirto kūno sudėjimo.

Ausys vidutinio ilgio, akys ovalinės formos, vidutinio dydžio.

Uodega kardo (kartais klaustuko) **formos**. Prie pagrindo stora, toliau plonėjanti. Dantys. Balti, stambūs. Sveikas skalikas turi 42 dantis.

Skalikai ramūs, patiklūs, labai ištvermingi, puikios uoslės ir balso šunys. Labai aktyvūs, energingi, judrūs ir atkaklūs. Protingi, pasižymi aukštu intelektu ir gera orientacija, linksmi ir geranoriški.

2015 metais gegužės mėnesį Gedimino kalno papėdėje atidengtas paminklas vienintelei lietuvių šunų veislei – **skalikams – pagerbti.**

Žodynėlis (pažymėti žodžiai):

*šerdavo – maitindavo

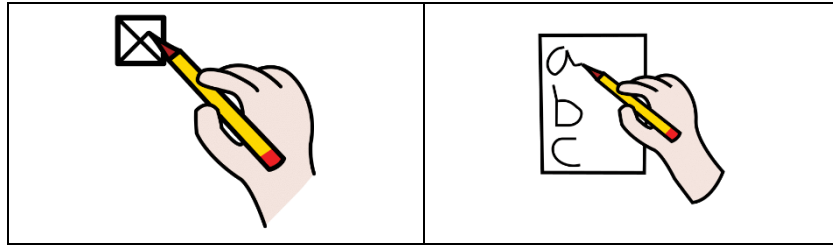
*šutintomis – virtomis, sausai troškintomis

*gaują – didelė gyvūnų grupė

*gausybė - labai daug

*ketera – gyvūno nugaros kaulo viršus

Atsakyk į klausimus ir atlik užduotis (remkis tekstu)

1. Kokių šunų grupei priklauso lietuvių skalikai?

- ☐ Medžiokliniai šunys
- ☐ Šunys, ganantys gyvulius
- ☐ Naminiai šunys
- ☐ Šunys, saugantys namus ir pastatus

2. Kokia šių šunų paskirtis medžioklėje. Išrašyk iš teksto.

3. Kiek skalikų Lietuvoje buvo registruota 2007 metais?

- ☐ 30
- ☐ Apie 300
- ☐ Virš 1000

4. Kokio Lietuvos kunigaikščio laikais buvo medžijama su skalikais?

- ☐ Vytauto Didžiojo
- ☐ Karaliaus Mindaugo
- ☐ Kunigaikščio Gedimino

5. Kuo šerdavo skalikus? Išrašyk iš teksto.

6. Teksto žymekliu pažymėk teksto dalį, kur aprašoma skalikų galva, kakta, snukis, nosis, lūpos, kaklas, krūtinė, nugara, liemuo.

7. Kokios gyvūno kojos, pirštai ir nagai?

- ☐ Trumpos kreivos kojos, nagai labai maži
- ☐ Tiesios kojos, pirštai su lenktais juodais nagais

8. Koks skalikų kailis?

- ☐ Baltas, su juodomis dėmėmis
- ☐ Pilkas su rudomis dėmėmis
- ☐ Juodas su rudos spalvos dalimis

9. Teksto žymekliu pažymėk teksto dalį, kur rašoma, kokios gyvūno ausys ir akys?

10. Kokia gyvūno uodega? Į ką ji panaši? Parašyk.

11. Teksto žymekliu pažymėk teksto dalį, kur aprašomas skalikų charakteris (būdas).

12. Kokiu tikslu pastatytas paminklas skalikams?

- ☐ Pagerbti skalikams
- ☐ Nes nebeliko Lietuvoje gyvenančių skalikų
- ☐ Žuvusiems kare skalikams atminti

Šaltiniai:

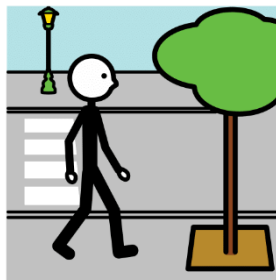
https://lt.wikipedia.org/wiki/Lietuvi%C5%B3_skalikas

<https://www.kinologija.lt/lietuviu-skalikas/lietuviu-skaliko--lithuanian-hound-standartas.html>

Vadovėlis. Lietuvių kalba ir literatūra. Serija Taip. 4 klasė. Atnaujinta. Skaitiniai.

Mokiniai pristato rezultatus, patikrina atsakymus, taiso klaidas.

Likusį pamokos laiką mokiniai gali pavaikščioti parke, dar kartą patyrinėti paminklą lietuvių skalikams.

Įsivertinimas

